

**Komentarz Związku Euroregion „Tatry”
dotyczący przedłożonych raportów z osiągnięcia celów projektów realizowanych
ze Wspólnego Funduszu Małych Projektów w ramach Programu Współpracy
Przygranicznej Polska – Słowacja Phare 2000**

Wszyscy beneficjenci Wspólnego Funduszu Małych Projektów, którzy realizowali projekty na terenie Euroregionu „Tatry” w ramach Programu Współpracy Przygranicznej Polska – Słowacja Phare 2000 złożyli raporty z osiągnięcia celów.

Nie było problemów z prawidłowym sformułowaniem celów projektu w raporcie. Natomiast prawidłowe wypełnianie tabeli dotyczącej wskaźników było dla niektórych beneficjentów problematyczne. Należy podkreślić, że była to pierwsza edycja tego Funduszu, w ramach której beneficjenci małych projektów typu „ludzie dla ludzi” musieli zmierzyć się z trudnym problemem kwantyfikowania efektów z natury rzeczy niemierzalnych. O ile wskaźniki dotyczące produktów były dla beneficjentów logiczne i łatwe do zdefiniowania oraz zweryfikowania, o tyle wskaźniki dla osiągnięcia celów były dla niektórych z nich czystą abstrakcją a weryfikacja ich po roku uciążliwym i zupełnie zbędnym wymogiem. W tym trudnym zadaniu bardzo pomocne okazały się przykładowe cele i wskaźniki prezentowane na stronach Władzy Wdrażającej Program Współpracy Przygranicznej Phare.

Analizując nadesłane raporty z osiągnięcia celów należy stwierdzić, że lepsze niż planowano wartości wskaźników uzyskano w przypadku wskaźników odnoszących się do celów typu nawiązywanie i zacieśnianie kontaktów pomiędzy społecznościami pogranicza polsko-słowackiego oraz promowanie i rozpowszechnianie informacji o walorach turystycznych, przyrodniczych i krajoobrazowych pogranicza polsko-słowackiego.

Osiągnięcie takich rezultatów nie było by możliwe gdyby nie realizacja projektów i wydane w ich ramach publikacji w ilości 31 970 egzemplarzy w tym: 4 przewodników, 2 map, 4 informatorów, 2 folderów, 3 gazetek szkolnych, jednego periodyka pt. *Pogranicze Polsko-Słowackie*, jednej publikacji książkowej pt. *Łączą nas Tatry*. Ponadto dwupłytowy album pt. *Muzyka i Tatry* (500 egzemplarzy), prezentacja multimedialna opublikowana na CD (260 egzemplarzy) i w internecie dotycząca polsko-słowackiego szlaku cmentarzy wojskowych z I wojny światowej a także opracowane dwie strony internetowe : www.euroregion-tatry.pl/infotatry oraz www.eu-ropa.pl oraz wytyczone i trwale oznakowane szlaki rowerowe na terenie Euroregionu „Tatry” (około 193 km) w znakomity sposób przyczyniają się do promocji zarówno tych terenów jak i Unii Europejskiej.

Zakupiony w ramach projektów sprzęt komputerowy, nagłaśniający, system nawigacji satelitarnej GPS oraz zestaw do badań zanieczyszczenia środowiska po zakończeniu projektów był wykorzystywany do kontynuacji działań w zakresie polsko-słowackiej współpracy transgranicznej.

Warto podkreślić, że kilka z tych projektów miało kontynuację bądź w ramach projektów dofinansowanych w następnych edycjach funduszu małych projektów euroregionalnych bądź w ramach działań finansowanych ze środków własnych beneficjentów. Przykładem kontynuacji może być projekt pt. „Partnerska wymiana szkół - konkurs wiedzy o regionie” dofinansowany w następnej edycji Funduszu Phare zrealizowany przez Urząd Miasta Zakopane. Realizacja konkursu dla dzieci i młodzieży (który cieszył się dużo większym zainteresowaniem niż jego organizatorzy się spodziewali) była możliwa tylko dzięki warsztatom metodycznym dla nauczycieli i opracowaniu oraz opublikowaniu scenariuszy prowadzenia lekcji o regionie pt. *Łączą nas Tatry* w ramach projektu pt. *Edukacja regionalna dzieci i młodzieży*. Dzięki temu projektowi było możliwe również wydanie w ramach środków własnych miasta Zakopane 2000 egzemplarzy poprawionego

i zaktualizowanego podręcznika do edukacji regionalnej pt. „*Tatry i Podtatrze*”. Za pieniądze unijne była także kontynuowana promocja polsko-słowackiego Szlaku Gotyckiego – na kanwie wydanego w ramach edycji Phare 2000 przez Fundację Rozwoju Regionu Jeziora Czorszyńskiego ilustrowanego przewodnika turystycznego pt. „Szlak Gotycki Nowy Targ-Kieżmark-Nowy Targ” opracowany został scenariusz i powstał serial filmowy pt. *Skarby Szlaku Gotyckiego*. Ze środków własnych bardzo owocnie kontynuowały współpracę transgraniczną Gimnazjum ze Starego Sącza i szkoła z Plavnicy organizując szereg spotkań i konkursów. Ponadto Urząd Miasta Szczawnica w ramach środków własnych wznowił w ilości 1000 egzemplarzy cieszącą się dużą popularnością publikację przewodnika pt. „*Szczawnica bez granic*”, której pierwsza edycja opracowana została w ramach projektu pt. „*Przejścia małego ruchu granicznego jako czynnik turystycznego rozwoju gmin przygranicznych w drodze do Europy*”.

Podsumowując nadesłane przez beneficjentów raporty należy generalnie stwierdzić, że cele założone w projektach zrealizowanych w ramach Programu Phare CBC edycji 2000 zostały osiągnięte. Wartość wskaźników osiągnięcia celów zmierzona po roku od zakończenia realizacji projektów w przeważającej części była równa bądź większa od planowanej. Uzyskanie niższych wartości niektórych wskaźników w stosunku do planowanych nastąpiło m. in. na skutek przyjęcia przez beneficjentów bardzo ambitnych i wysokich wartości planowanych oraz przyczyn losowych (np. obficie padający deszcz przyczynił się do zagrożenia powodziowego, które spowodowało obniżenie liczby turystów korzystających ze spływu Przełomem Dunajca). Nie bez znaczenia była również sytuacja ekonomiczna beneficjentów (np. zorganizowanie koncertów po stronie słowackiej wymagało nakładów finansowych, których Towarzystwo Muzyczne w Zakopanem nie było w stanie zapewnić a nie udało się uzyskać dofinansowania z innych źródeł). Ponadto w trakcie rocznego okresu zmieniły się uwarunkowania, które spowodowały rezygnację z realizacji niektórych przedsięwzięć (np. w związku z wejściem Polski i Słowacji do Unii Europejskiej zrezygnowano z realizacji kolejnych edycji festynu góralskiego pod nazwą „*Euroregion bez granic*” a w jego miejsce będzie realizowana impreza pt. „*Razem w Europie*”).

Na podstawie przedłożonych raportów z osiągnięcia celów projektów, stwierdzamy, że największą trudność beneficjenci mieli z prawidłowym określeniem wartości wyjściowej oraz planowanej wskaźników często myląc je ze sobą. Zdarzało się, że beneficjent wypełniając tabelę umieszczał w niej również informacje potwierdzające i komentujące uzyskanie danej wartości wskaźnika, na które właściwym miejscem w raporcie jest punkt 3.2. *Komentarz dot. uzyskanych wartości wskaźników*. Na podstawie tych doświadczeń w celu usprawnienia sporządzania raportów przez kolejnych beneficjentów opracujemy przykłady prawidłowego wypełniania tego dokumentu.

Teresa Siaškiewicz

Specjalista ds. monitorowania
i wdrażania projektów